

det, saa maa Staten besørge det, den som har givet Loven, og som er Grund til, at Skolefondene have faaet denne Byrde at bære, det ligger ligesom for. Er der Tale om Ubillighed, saa er det Skolefondene, man vil behandle ubillig. Jeg er saa villig som nogen og er med de ærede Medlemmer fra Kolding (Berg) og Ribe (Bust) enig i, at er der andre Bestillingsmænd, der have faaet Bonus, uagtet de efter deres Helbredstilstand ikke kunde faa en passende Livrente, skulle disse ogsaa have det, men man skal gaa den rigtige Vej og gaa til Statskassen, som har besørget det hele indrettet, og som har paabeholdt dem Skolefondene og i det hele taget er Skyld i Tilstanden. Jeg haaber, at man ubetinget vil gaa med Mindretallet og stemme for dets Forslag. Nu siger den ærede Minister til os, at hvis vi ikke tage det, som han vil have det, saa bliver der intet af Loven. Det bliver hans Sag. At han gerne vil stille sig op som den, der er den humane og som godlidende vil sørge for Enten og Skolelærere, det er jo rimeligt, men derfor kan man ikke forlange, at vi skulle gaa hen og vedtage en Lov, som er i den Grad ubillig mod Skolefondene, som her er Tale om. Hvis Folketinget, som jeg haaber, vedtager Lovforslaget, som det foreslaas af Mindretallet, og hvis der da ikke kommer nogen Lov ud, saa er det Kultusministerens, og som han siger, Finansministerens Ansvar, at det Billighedshefnyn ikke bliver taget lige overfor de paagældende Skolelærere og Enten, som her er Tale om, men Folketinget kan fuldt ud fralægge sig Ansvaret i det Dødblik, det vedtager, at de Folk skulle have Understøttelse udbetalt af Statskassen.

Bust: Jeg ønsker kun at gøre en Bemærkning til den ærede Minister og en til det ærede Medlem fra Kolding (Berg). Den ærede Minister skal ikke saa stærkt betraabe sig paa Billighed i denne Sag. Han udtalte selv, sidst da han havde Ordet, at det vilde kræve store Summer af Skolefondskasserne, men mange af dem, der maa svare til Skolefondskasserne, trænge meget, meget haardere end de, som de her skulle hjælpe. Vi vide jo, hvor mange der sidde forgældede op over Tagstøget, som dog have mange Tønder Hartkorn, og de skulle saa, uagtet de have saa daarlig Skatteevne, svare til Folk, der maatte ikke trænge nær saa haardt som de selv. Ministeren skal ikke tale saa højt om Billighed, naar vi have set, hvorledes den ene Skolefond efter den anden har maattet forlange Statteforhøjelse paa dette Omraade. Naar nu den ærede Minister

oplyser, at det ikke bliver smaa Summer, der skulle ud af disse Kasser, saa kunde vi jo vente os en ny Revue af forøgede Statter ude paa Landet. Og saa skulde vi, der ere valgte af Landboerne, sidde rolig og høre paa, at man vedtager saadanne Udskrivninger, nej, min sandten om vi gøre, saa vare vi daarlige Repræsentanter for Landboerne. Til det ærede Medlem fra Kolding vil jeg sige, at han har aldrig villet give andre Tilladelse til at tale paa Landboernes Vegne, naar det ikke falder ham ind en Gang imellem selv at indtage den Stilling, men maa jeg ikke bede det ærede Medlem sige mig, hvor mange af Amtsraadene — og de maa vel tale paa Landboernes Vegne — der have sagt Ja til denne ubillige Fordring fra Ministeriet, og maa jeg ikke have Lov til at tale paa Landboernes Vegne, saa henviser jeg til disse Raad, som ere valgte udelukkende og ene og alene af Landboerne, nemlig Amtsraadene. Men Ministeren maatte gaa til Bekendelse af, at da han forelagde denne Lov første Gang, kunde han ikke en Gang faa Stoleraadene med, hvor Højre ellers har Flertal, og hvor Købstæderne ere med. Alle disse Skole- og Amtsraadsmedlemmer, som sidde og kende denne Sag til Bunds, og se, hvilket Lavbænde der er i Kassen, de have fundet, at de ikke kunne tilraade ny Statteudskrivning af Landboerne for den Sags Skyld. Vil altsaa det ærede Medlem ikke tage mig som Landboerepræsentant eller tillade, at jeg taler paa Landboernes Vegne, saa maa Amtsraadene i alt Fald være en landboagtig Institution, saa jeg holder mig i dette Stykke til dem, og vi have vel ingen Grund til antage, at disse Amtsraad ere Folk, der i ualmindelig Grad ere ubillige mod deres Medborgere. Jeg tror ingenlunde, at Landboerne, saa mange, som have fulgt med denne Sag, ville sige som det ærede Medlem sluttede sin sidste Tale: Tak for den Forretning; jeg tror slet ikke, de ville sige: Tak for den Forretning, med mindre den da var kommen i Stand paa det Grundlag, at Statskassen havde givet Bonus, eller Bonus var falden helt bort. Jeg vil sammen med det ærede Medlem fra Esbjerg (Bluhme) hævde, at jeg kan ikke se rettere, end at det egentlig er at give baade i Pose og i Sæt, først at give de svagelige Lærere en ualmindelig billig Forsikring, og bagefter sige, at de paa Grund af, at de have faaet en saa billig Forsikring, endda skulle have noget tilbage. Saaledes staaar jo Sagen, og det er af den Grund, jeg har tilladt mig at være saa dristig ikke at mene, at der var nogen Ulykke ved, at hele dette Bonusspørgsmaal faldt bort. Det er min Tro, at